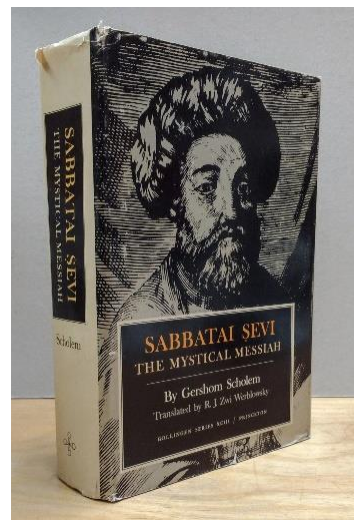

Šabatianismus

Kontext

- Rostoucí vliv kabaly již od poloviny 16. století.
- Tendence k šíření kabalou ovlivněné ortopraxe (např. liturgie) mezi nejširší vrstvy.
- Pietismus, individualizace (tikunim, chavurot, pústy, četba Žalmů) – zvnitřněná zbožnost.
- Na rovině ortopraxe se může jednat o jasný vliv kabaly, to ale neznamená nutně obeznámenost s kabalistickými doktrínami na straně konkrétních jednotlivců.
- Očekávání příchodu mesiáše v roce 1648 (Scholem, Sabbatai Sevi, 1973; v následujícím vycházím z Scholemovy práce).

Šabtaj Cvi – biografie

- Narozen ve Smyrně (Izmir) v roce 5386 (srpen 1626), a to v sobotu na 9. av.
- Získává reputaci inspirovaného člověka a shromažďuje se kolem něj kroužek mladých učenců.
- Nezanechal jediný spis (ani responsum, nic).
- Krátce před nebo po uzavření prvního manželství, které krátce poté skončilo rozvodem, se u Cviho projevuje mentální porucha. Maasim zarim.
- Někdy mezi lety 1651 a 1654 situace vyeskalovala, není jasné proč, Šabtaje Cvi přestala chránit jeho pověst nemocného člověka a byl vyhnán ze Smyrny, Salonika, 1658 přichází do Konstantinopole.
- Dostává se zpět do Smyrny (1659), ale nakonec je mu doporučeno, aby odešel – tentokrát přes Egypt do Palestiny (1662).
- Březen 1664 – v Egyptě se žení se Sárrou – „Královna Rebeka“.
- Avraham Natan ben Eliša Chajim Aškenazi (nar. 1643/44), známý jako Natan z Gazy. K setkání obou mužů došlo na jaře 1655. Před Šavuot 1665 se vracejí do Gazy, Natan v extázi označuje Šabtaje za krále Izraele. Šabtaj se na konci května 1665 se poprvé prohlašuje za mesiáše (17. sivan později vstoupil do šabatiánského kalendáře svátků).

- Gaza – Hebron – Jeruzalém; revoluční mesianismus; vypuzen z Jeruzaléma, exkomunikace.
- Aleppo, Smyrna (září 1665); Natan rozesílá listy. Počátek globální propagandy.
- Prosinec 1665 – cesta do Konstantinopole, kde je zatčen.
- Šabtaj jde před soud, očekává se rychlá poprava, ale je poslán do vězení (březen 1666). V dubnu byl během Pesachu převezen do Gallipoli na evropské straně Dardanel.
- Šíření hnutí v Evropě. Itálie – Amsterdam – Německo (Praha a Vídeň patří k neaktivnějším městům).
- Oponenti: – hamburský rabín Jaakov Sasportas.
- Po nejasných událostech je Šabtaj Cvi převezen z Gallipole do Adrianopole, 16. září 1666 přestupuje na islám, dostává penzi.

Ba'al Šem Tov a falešný mesiáš Šabtaj Švi (ed. princ. fol. 9b, ed. Hor. 80–81/124–125)

מאומה כי אם אותו לילה לפני השינה עיינתי בספר חמדת הימים. ועוד סיפר לי ר' יואל הנ"ל שבא שבתי צבי לבעש"ט לבקש ממנו תקנה. ואמר ר' יואל בזה"ל שהתקון הוא להתקשר נפש בנפש רוח ברוח נשמה בנשמה. והתחיל להתקשר עמו במתון כי היה ירא כי היה רשע גדול. פ"א ישן הבעש"ט ובא ש"צ ימ"ש ופיתה אותו ח"ו. והשליך אותו בהשלכה גדולה עד שנפל לשאול חתיות. והציץ הבעש"ט מקום הניתו וראה שהוא עם יש"ו על לוח אחד שקורין טאביל. * וסיפר שהבעש"ט אמר שהיה בו ניצוץ קדוש ותפסו הסמ' במצודתו ר"ל. ושמע הבעש"ט המעשה איך היתה הנפילה שלו ע"י גדלות וכעס. ואני מתרשל לכתוב אפשר שאכתוב לידע איך עמוק הגאווה.